

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

Telephone: CHelsea 3-1242

Reprinted as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No 190 — Štev. 190

NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 29, 1941 — PONEDELJEK, 29. SEPTEMBRA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

OBSEDNO STANJE NA ČEŠKEM

GESTAPO JE ARETIRALA ČEŠKEGA MINISTRKEGA PREDSEDNIKA. — V ŠESTIH OKRAJIH JE BIL PROGLAŠEN PREKI SOD

Vsled vedno naraščajočih nemirov v češkem in moravskem protektoratu je bil v šestih okrajih protektorata razglašen preki sod in nemška policija je aretirala Emila Eliasa, ministrskega predsednika vlade dr. Emila Hache, ker se je "pripravljala, da izvrši čin veleizdaje."

Kot vzrok za razglasitev prekega sode navajajo Nemci, da "so neodgovorni elementi v službi evropskih sovražnikov povzročili več posameznih Nemčiji sovražnih činov v namenu, da bi naščuvali prebivalce protektorata proti Nemčiji."

Nemško poročilo pa ne pove, ako je bil poleg Eliasa poslan še kak drug Čeh v koncentracijsko taborišče. Eliasa bo sodilo "ljudsko sodišče", proti čegar razsodbi ni nikakega priziva in v katero imenuje sodnike sam Hitler.

Da so bile v češkem protektoratu izvršene nekatere izpremembe, je naznanilo poročilo, ki pravi, da je bil začasno imenovan na mesto češkega protektorja Reinhard Heydrich, toda naslov mu ni bil podeljen. Protektor Češke in Moravske je baron Konstantin von Neurath, ki pa je prosil Hitlerja za daljši dopust, da si izboljša svoje zdravje. Hitler je von Neurathu takoj dovolil dopust ter je za ta čas na njegovo mesto imenoval Heydricha, ki je službo takoj nastopil. Popoldne je Heydrich v spremstvu državnega tajnika Karla Hermannja Franka obiskal predsednika dr. Emila Hache na Hradčanih in ga obvestil o izpremembi v protektoratu.

Preki sod je bil razglašen nad naslednjimi kraji: Praga, Kladno, Kraljevi gradec, Olomouc, Moravska Ostrava in Brno.

RUSIJA NE IZDA TAJNOSTI FRONTE

V Rusijo ste prišli ameriška in angleška delegacija, da se z rusko vlado posvetujeta in doženeta, kako pomoč je treba nuditi Rusiji v njeni vojni proti Nemčiji. Posvetovanje delegacij pa se zelo zavlačuje, ker ruska vlada nikakor ne mara misliti natančno pojasniti položaja na fronti, da bo nato mogoče dognati, kakšne vojne potrebe Rusija potrebuje.

Ameriški in angleški članom komisije do sedaj še ni bilo dovoljeno ogledati si fronte, razun na nekaterih posameznih krajih.

Tuji diplomatski krogi pravijo, da je Stalin trdno odločen, da se proti Nemčiji bori do konca in da nikakor usode Rusije ne mara položiti naravnost v roke Anglije in Združenih držav.

Ameriški časnikarski poročevalci so bili na različnih frontah, toda nikdar niso prišli ta-

ko daleč, da bi mogli dognati, s katerim materijalom je treba Rusiji najbolj pomagati.

V Moskvo sta prišli na tri-državno gospodarsko konferenco ameriška in angleška misija. Konferenca ima namen dognati, kaj Rusija najbolj potrebuje v svoji vojni z Nemčijo. — Ameriški misiji načeljuje W. A. Harriman, angleški pa lord Beaverbrook.

Kmalu po prihodu v Moskvo je Josip Stalin sprejel načelnika obeh misij. Pri sprejemu so bili tudi navzoči vnanji komisar Vjačeslav M. Molotov, bivši vnanji komisar Maksim Litvinov in sovjetski poslanik v Washingtonu Oumanski.

Konferenca bo trajala najmanj en teden, predno bo mogoče vse natanko urediti, da bo Rusija dobivala ves potreben materijal v najkrajšem času.

NEMCI BODO NADALJEVALI VOJNO TUDI POZIMI

Da Nemci niti v budi ruski zimi ne bodo prenehali z vojno, je razvidno iz tega, da so na Norveškem naročili za armado skije in norveškemu prebivalstvu izdali ukaz, da izroči svojo odejo in plahte nemškim vojaškim oblastim.

Nadaljni dokaz temu je tudi, da Hitler od svojih "zaveznikov" Madžarske, Rumunske, Bolgarske in Italije zahteva vedno več vojaštva za vojno proti Rusiji. Vojaki teh "zaveznikov" pa nimajo nikake volje bojevati se proti Rusiji, zlasti pa ne Bolgari, toda iz tega je razvidno, da Nemčiji zaradi velikanskih izgub na ruski fronti pričinja

primanjkovati vojakov in hoče vojske svojih "zaveznikov" porabiti za policijsko službo v zadanih deželah.

Nemški komisar na Norveškem Joseph Terboven je izdal odredbo, po kateri morajo Norvežani vse volneno odejo in plahte izročiti nemški armadi. Izvzeti so samo prebivalci na skrajnem severu in družine z mnogimi otroci.

Odeje morajo biti izročene okrajnim oblastim pred 30. septembrom. Kdor odej ne bo izročil, ga zadene zaporna kazen treh let ali pa globa 100.000 kron.

Orkan povzročil za šest milijonov dolarjev škodo

Več tisoč beguncev se je zopet vrnilo v svoje domove ob Mehikanskem zalivu, odkoder so pobegnili pred viharjem, ki je strahovito divjal nad vzhodnim delom države Texas.

Vihar je divjal z naglico sto milj na uro. Rušil je hiše in ruval drevesa ter za nekaj ur ustavil ves promet. Povzročena škoda znaša približno šest milijonov dolarjev.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

PERIODICAL DIV.

OCT - 3 1941

RECEIVED

NA NIKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvzemli sobot,
nedelj in praznikov).
:: Čitajte, kar Vas zanima !!

Kri se toči po Jugoslaviji

Washington, D. C., 25. sep. (JOO). — Ameriška in vsa evropska javnost je pod globokim vtiskom vsega, kar se dogaja v jugoslovanskih krajih. Skupni sovražnik Srbov, Hrvatov in Slovencev poiskuje z vsem sredstvi ne samo, da bi s krvjo razdvojil Jugoslavijo, temveč tudi, da bi ves naš narod spravil v strašen in nezasičen spor s svojimi lastnimi narodnimi izročili in s smernicami, ki se je zanje ta narod ponosno in junaško odločil 27. marca. Jugoslavija je postala krvavo bojišče za tuje domene in za tuje cilje. Vse vesti, ki v zadnjih dneh prihajajo iz Jugoslavije iz vseh njenih krajev jasno poudarjajo kar preveč prozorne cilje sovražnikov, ki se poslužuje nevrjetnih sredstev za svojo peklenko propagando. Vendar, naš narod, kakor Srbi, tako tudi Hrvati in Slovenci v vseh krajih naše trpeče in mučene Jugoslavije odločno brani svoje svobodnosti in se bori za zmago načel pravice in enakopravnosti.

Ameriški listi objavljajo vse polno dokazov za te neverjetne grozote. Po Jugoslaviji se preliva srbska, hrvatska in slovenska kri. Kot je Ban Hrvatske lepo povedal nglednemu newyorškemu listu, za enega Nemca se na Hrvatskem ubija deset ali sto Hrvatov. Prav tako je v Srbiji in v Sloveniji. Dovolj je, da izgine en Nemeč, v nekaj urah pobijejo deset, petdeset, sto ali tisoč Srbov, Hrvatov ali Slovencev. Kri se preliva po Jugoslaviji. Ta kri kriči po pravičnem maščevanju. Mučeniška kri, jamstvo za vstajenje.

Nemiri v Jugoslaviji se širijo

Tuji diplomatski krogi v Ankari poročajo, da se upori v Dalmaciji in na Hrvatskem vedno širijo in da je prišlo do velikih izgrezov na Reki in v Trstu. Vse stroge odredbe: za temnitve, smrtna kazen za sabotažo in za posest orožja in zaporna kazen ali pa celo smrt za poslušanje tujih poročil po radio — ne pomagajo nič.

Upori na Hrvatskem, v Srbiji, Bosni, Hercegovini in Črni gori so že zavzeli obseg državlanske vojne. Kot pravijo poročila iz Ankare in Istanbula, se po Hrvatskem ponavljajo razstrelbe bomb, kakor nedavno v Zagrebu v poslopju telefonske postaje, in je bilo ubitih že mnogo nemških in italijanskih častnikov.

Ustali se obračajo od Paveliča

Mnogi pristaši poglavnika Paveliča so se pričeli upirati proti laškemu okupacijskim oblastim.

Napisi po ulicah "Živeli hrvaški ustaši!" so bili pomazani in na njihovo mesto so se prikazali napisi: "Živela Jugoslavija!"

Poročila, ki so prišla v Ankaro iz tujih dežel, pravijo, da so Nemci in Italijani namera-

vali postaviti dr. Vlačko Mačka na čelo vlade svobodne Hrvatske, toda hrvaški krogi v Ankari se temu samo smejejo. "Maček izdajalec!" pravijo. "Maček se je vrnil na Hrvatsko, ko je vse izgledalo brezupno — sam se je izročil Nemcem — samo da bi rešil Hrvatsko. Da bi se jim sedaj podal? Rajši umrje. — Živela Jugoslavija!"

NEMCI PORUŠILI SRBSKO MESTO

Listi v Budimpešti poročajo, da so nemški strmoglavci popolnoma porušili srbsko mesto Užice, ki leži ob železniški progi med Beogradom in Sarajevom, ker je bilo tam središče srbskih četnikov.

Užice, ki imajo 12.000 prebivalcev, in se nahajajo med gozdnatim gorovjem, so znane kot središče srbskih politikov in znanstvenikov. Bila je tradicija, da so bili iz Užice vedno najmanj štirje ministri v vsakem kabinetu.

Upor dvanajst tisoč srbskih vojakov

Budimpešta, 24. sep. — INS poroča: — Dvanajst tisoč srbskih častnikov in vojakov, ki

"TUDI DELAVSTVO NAJ IMA BESEDO!"

R. J. Thomas, predsednik United Automobile, Aircraft & Agricultural Implement Workers-unije, je rekel, da bi moralo imeti pri obrambnem programu delavstvo isto oblast in besedo kot jo ima industrija.

To je bil njegov odgovor na vprašanje: — Kaj je po vašem mnenju z oziroma na oboroževanje najbolj potrebno.

Glede Williama S. Knudsen, ravnatelja produkcijske uprave, je Thomas dejal: — On je istotako dober kot katerikoli drugi industrijalec, s katerim smo se kdaj pogajali, nikakor pa ni mogoče reči o njem, da sodeluje z delavci, in šaš vsled tega je obrambni program prizadet.

V Washingtonu je preveč velikih businessmenov, ki imajo glavno besedo.

Razpravljajoč o avtni industriji je rekel Thomas, da narodni obrambni program izrablja desetino njene produktivne ne zmoglosti.

Nemci vjeli 650,000 Rusov pri Kijevu

Posebno poročilo iz Hitlerjevega glavnega stana naznanja, da so pri obkolitvi pri Kijevu vjeli 665,000 Rusov ter zaplenili 884 tankov, 3713 topov in velikansko množino drugega vojnega materijala.

Rusi pa poročajo, da je izmed 15 ruskih divizij, ki so bile obkoljene pri Kijevu, prebilo nemški obroč 10 divizij, ostalih 5 divizij pa se še vedno bojuje z Nemci.

Nemška armada, ki se je borila okoli Kijeva, se bo sedaj obrnila proti Donecovemu bazenu in proti Volgi.

so jih izpustili z ujetniškega taborišča, ker so obljubili, da bodo ostali mirni, se je uprlo nemškim oblastim.

Borb proti upornikom so se udeležili nemški bombniki, vendar so skupine upornikov uspele, da so pobegnile in zdaj, kot pravijo poročila, nadaljujejo boj v gozdovih blizu Sremske Mitrovice ob Savi.

Navzlic svečanim obljubam, da se ne bodo borili proti Nemcem, so srbski častniki, čim so jih izpustili iz ujetniškega taborišča, zbrali in se domenili za upor.

Uporniki so naprej napadli Sremsko Mitrovico, kjer so ujeli in razorožili manjšo nemško vojašnico. Ko so se bližali drugemu mestu, so nemški oddelki z radiom javili, da so napadeni in prosili za pomoč.

Po vesteh, ki prihajajo v Budimpešto v času najhujših borb z uporniki, so prileteli nemški bombniki in napadli v nizkih poletih upornike in jih prisilili, da so se umaknili v kritja.

V Tuzli so obsodili na smrt pet "komunistov". Pred nekaj tedni je prišlo poročilo, da so v Zagrebu ustrelili 125 oseb označenih za "komuniste in žide."

NOVE NEMŠKE GROZNJE BOLGARSKI

Kot pravi neko poročilo iz Ankare, je Nemčija stavila Bolgarski zadnje zahtevo, da mora poslati armado na rusko fronto, ali pa bo Nemčija smatrala, da je Bolgarska prelomila svojo pogodbo z Nemčijo in bo zato nemška armada zasedla celo Bolgarsko. Nemčija je od ministrskega predsednika Bogdana Filova zahtevala, da pošlje Bolgarska na vzhodno fronto 150,000 vojakov in se sme Nemčija posluževati bolgarskih letalšč za svoj napad na rusko vojno brodovje v Črnem morju.

Kot pravijo tuji diplomatski krogi, je Nemčija stavila slične, toda nekoliko milejše zahteve (Madžarski, Rumunski, Slovaški in Italiji). Poleg 17 bolgarskih divizij, ki jih zahteva Nemčija, hoče imeti tudi 150,000 vojakov od Madžarske, od Rumunske 100,000, od Slovaške 100,000 vojakov, da nadomesti isto število Slovačkov, ki so padli na ruski fronti v juliju, od Italije pa 500,000 vojakov z nekaterimi motoriziranimi četami.

Italjanski generalni štab je pa mnenja, da je zahtevano število preveliko, kajti Italjani pričakujejo vsak čas veliko angleško ofenzivo v Libiji. Na ta način hoče Nemčija dobiti milijon vojakov, da se morejo nemški vojaki, ki so se že več mesecev borili v Rusiji, odpoklicati. To so že starejši vojaki, ki hude ruske zime ne bi mogli prenesti in bodo poslani v gorkejša kraja, kjer se bodo odpoklicali. Nekateri pa bodo poslani v tovarne, kjer bodo izdelovali vojni materjal.

Rusi pričeli s protinapadi

Kot poročajo iz Moskve, je ruska armada pričela s protinapadi tako na osrednji fronti kot pri Leningradu, kjer je zasedla nemške prednje zakope in postojanke.

Pa tudi ruska vojna mornarica je šla včeraj v boj v treh morjih. Na Baltiku ste bili poplavljeni dve nemški bojni ladji: ena križarka in en rušilec, dva rušilca pa sta bila poškodovana. V Severnem ledenem morju sta bila potopljena dva nemška transportna parnika s skupno težo 13,000 ton, v Črnem

morju pa je bil potopljen tanker s 6000 tonami.

Maršal Simeon Timošenko je pričel močno protiofenzivo zapadno od Elnije. Njegova armada je navzlic hudemu sovražnemu ognju prekorčila Desno ter je s tanki in topovi premagala Nemce iz treh vrst utrjenih postojank. V teh bojih so Rusi zasedli 10 vasi. Na osrednji fronti je bilo v sedem-dnevni bitki uničenih 18 nemških stotnij; na bojišču je obloležalo 2300 mrtvih Nemcev.

"Na pragu vojne," pravi mornar. tajnik Knox

Mornariški tajnik in senator Thomas zahtevata preklic nevtralnostne postave, češ, da ima vsled nje v tej veliki krizi predsednik vezane roke.

Mornariški tajnik Knox in demokratski senator Thomas iz Utah sta zahtevala preklic gotovih določb nevtralnostne postave, da bodo imele Združene države prosto roko pri zaščiti svojih svetovnih interesov.

V "Foreign Commerce Weekly", ki ga izdaja trgovinski departament, je ugotovil Knox: — Združene države so danes na pragu druge svetovne vojne. Jaz sem bil proti nevtralnosti postavil že ob njenem sprejemu. Druga res ne morem kot priporočati njen preklic.

Duhovščina proti Lindberghu

List "Protestant Digest" poroča, da je 700 protestantskih duhovnikov, od škofa pa do navadnega pastora, obtožilo Lindbergha, da je začel s svojimi govorom, ki ga je imel v Des Moines, Iowa, rušiti demokratske oblike te dežele.

Pri tisti priliki se je bil Lindbergh izrazil, da pehajo Ameriko v vojno "Angleži, Židje in predsednik Roosevelt."

S tem je začel Lindbergh javno nastopati kot nasprotnik Židov ter je njegov namen zasedati med Amerikance versko in plemensko sovraštvo.

Nelicenzirana letala

Major Ellsworth H. Gruber, ki je pridelen armadnemu inteligenčnemu uradu, je rekel, da je v državi New Jersey najmanj petdeset nelicenziranih letal, ki bi utegnili izvajati z užaljenimi bombami sabotažo v New Yorku in drugih mestih.

Hoare in Suner

Angleški poslanik v Madridu, Sir Samuel Hoare je imel te dni dve važni konferenci s španskim vnanjim ministrom Ramonm Sunerjem.

Takoj nato je odpotoval v London, kjer je sporočil vladi, o čem sta se posvetovala in kaj sta sklenila.

Prvi sneg v Moskvi

September v Rusiji je bil suh in zelo mrzel; pogosto je padla slana. V soboto pa je v Moskvi zapadel prvi sneg.

Otroška paraliza v New Jersey

Zdravstvenemu uradu države New Jersey je bilo sporočenih iz 16 izmed 21 okrajev sto slučajev otroške paralize. Z nastopom hladnejšega vremena je začela bolezen pojemat.

Batista zahteva večjo oblast

Predsednik republike Kube, Fulgencio Batista, je pozval kongres, naj mu poveri večjo oblast, da mu bo mogoče izvesti obrambne odredbe, ki so potrebne z oziroma na sedanji evropski položaj.

Italija bo dobila krušne nakaznice

Italjanski ministrski svet je na priporočila svojega predsednika Benita Mussolinija sklenil, da bo s 1. oktobrom po celi Italiji odmerjen kruh in sicer ga bo vsaka oseba na dan dobila 7 unč.

Čile protestira

Vnanje ministrstvo južnoameriške republike Čile je poslalo nemški vladi oster protest, zaradi aretacije šestih čilskih državljanov v Parizu in na Dunaju. Oblasti so jih obdolžile proti nemške delavnosti.

Iranski šah na potu v Čile

Poročilo iz Teherana pravi, da se je včeraj vkrcal na nek parnik odstopivši iranski šah Reza Pahlevi s svojo družino. Parnik je namenjen v Čile v Južni Ameriki.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavens Publishing Company, (A Corporation),
Frank Sakon, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6. — Advertisement on Agreement.

Ze celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6. — za pol leta \$3. —
za Sotri leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7. — za pol leta \$3.50.
Ze inopostavo na celo leto \$7. — za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1242

KONTROLA NAD CENAMI

Posebni kongresni odbor so bili predloženi načrti glede kontrole nad cenami. Načrti se med seboj bistveno razlikujejo, in treba bo še dosti dela, predno bo mogoče kaj enotnega uveljaviti.

Mnogo gospodarstvenikov je že povedalo svoje mnenje, naposled se je pa oglašil tudi zvezni zakladničar Morgenthau ter kar naravnost rekel:

— Nekateri predlagajo kontrolo nad cenami industrijskih produktov, drugi skušajo spraviti pod kontrolo plače in zaslužek, doslej pa ni še nihče omenil kontrole nad poljskimi pridelki, daji je ta kontrola bistvene važnosti, kajti brez nje ne bo mogoče preprečiti preteče inflacije.

Kontrola nad cenami poljskih pridelkov bi ne zaščitila le ameriškega življenskega staleža, pač bi bila pa tudi predvsem poljedeljstvu v korist.

Vsled usodnih posledic inflacije, ki se je pojavila po svetovni vojni, so bili ameriški farmerji najbolj prizadeti, ter si le počasi opomogli.

Zaenkrat produkcijske cene še niso pretirane, toda če ne bo zakonodaja pravočasno posegla vmes, bo go narasle in utegnejo se ponoviti razmere, ki smo jim bili priča pred dotrim dvajsetimi leti.

Zvezni zakladničar Morgenthau se nikakor ne strinja s predlagano kontrolo nad mezdami in plačami, kajti po njegovem mnenju bi kontrola nad plačami ne bila demokratična.

S postavno določitvijo plač in zaslužka bi bil vzbujen vtis, da je človeška delovna sila čisto navadno blago ter da je delavce lastnina delodajalca.

Pri tem je treba vpoštevati, da so bile plače v vojni industriji določene potom dolgoročnih kolektivnih pogodb ter se zahteva po zvišanju oziroma izboljšanju, ne bo prej pojavila, dokler se ne bodo živila znatno podražila.

Proti inflaciji se je treba že zdaj primerno zavarovati in sicer s previdno kontrolo nad cenami.

Če se to ne bo zgodilo, se utegnejo stroški oboroževanja podvojiti, ne da bi bil narod za en sam top ali en sam tank na dibičku.

Vlada ima zdaj v svoji službi nad poldrugi milijon civilistov, ki bodo v slučaju podražanja življenskih stroškov povsem upravičeni do višjih plač.

Potreba kontrole nad cenami je očitna, le glede načina oziroma izvajanja te kontrole si voditelji niso na jasnem.

Če se prav premisli, bo pa res težko najti način, ki bi bil deležen splošnega odobravanja in bi bil vsem v korist.

Hvaležnost po smrti

V nekem pogrebem zavodu v Grayson, Ky., je ležal neznan mrlji, ki najbrž ni imel v življenju nobenega prijatelja. Navzlic temu ga je pa prišlo kropit nad petdeset oseb. Vsak je moral vpisati v knjigo svoje ime in naslov. Dva dni po pogrebu je dobil vsak kropicel ko-

verto. V nji je bil dolar in listek z naslednjo vsebino: — To je bila želja pokojnika. — Hvaležen je vam za obisk. Njegovo ime je Kelly Dokoff, rojen je bil 1884 na Bolgarskem, 17. septembra 1941 je pa umrl. Po pokopu je bil kamnoseški mojster.

Vesti iz zaslužnjene domovine

(Poroča Jugoslav. časnikarski odsek v Washington, D.C.)

Časopisi v "Neodvisni" Hrvatski, prinašajo samo vesti nemških, oziroma italijanskih poročevalskih družb DNB in Stefani. Tisk je dobil navodila: kako naj vara narod. V eni od zadnjih številke Paveličevega "Gospodarskega lista", ki izhaja v Zagrebu, stoji članek o "krizi v Ameriki, o velikih uporih ameriških farmerjev in o težkem stališču Roosevelta zaradi resnega in nevarnega razpoloženja v ameriškem narodu."

V "urejeni neodvisni Hrvatski", je malone zmanjkalo hrane. Cene živil, kolikor jih je sploh mogoče dobiti, so se dvignile do 400 odstotkov. Mast, ki je skoraj ni mogoče dobiti, velja 46 dinarjev, po prejšnji veljavi — sedaj imajo "kune." Krompir je po šest dinarjev kilogram. Žetev je bila dobra a kruh črn ter plesniv. So na primerjani izlozbi v Grazu proglasil za "slabši kot nemški." Iz Lepoglave in Mitrovice so privedli veliko število kaznjen-

cev, ki so jih izpustili na svobodo in uvrstili v Paveličeve "vstaske čete."

Sušak, Split in Zadar so polni italijanskih doselcev. Tisti Hrvati, ki so odšli iz mesta, ne morejo več dobiti dovoljenja za povratek. Zaplenili so imetje vseh tistih Hrvatov, ki so prešli v Srbijo ali se niso odzvali poslovnemu pozivu, naj se vrnejo v "neodvisno" Hrvatsko.

V Graciu sta z drugimi ugodnimi osebami internirani tudi dr. Hinko Krizman in bivši ban Mihaldžić.

Značilno je, da je v madžarskem tisku izšlo več člankov, ki napadajo vlado v "Neodvisni Hrvatski" kot "krvavo in teroristično." "Hrvatje se zunanjo niso ničesar naučili," pravi eden teh člankov. "In ne znajo izkoristiti daru, ki ga jim je dala zgodovina. Na temelju in z duhom, ki zdaj vlada na Hrvatskem, se ne more zgraditi nova hrvatska država..."

Ljubo Leontić ubit

Iz Splita poročajo, da je bil v enem od italijanskih koncentracijskih taborišč v Nemčiji in v Italiji, na Pagu, v Delnicah in v Gospiću. Po vseh mestih streljajo in ubijajo. Inteligenca je prva na vrsti.

Slava Ljubo Leontiću! Iz njegove krvi in iz krvi mnogostevilnih mučencev, ki danes prelivajo svojo kri in dajejo svoja življenja za Jugoslavijo, bo zrasla nova, svetlejša in lepša Jugoslavija, ki je Ljubo v njo verovral in zanjo dal svoje življenje.

Dr. Ljubo Leontić je bil po vojni javni delavec in politik in se odlikoval v borbah za znanjo, demokracijo. Odličen govornik in sijajen borec je med našimi izstreljeni tu in v Južni Ameriki ter tudi v starem kraju užival globoko spoštovanje in simpatije vseh plemenitih narodnih delavcev.

Pa samomorni dr. Vladimira Mažuranić in po ubeja mnogostevilnih naših ljudi, priznanih narodnih delavcev in narodnjakov, bo uboj dr. Leontića povzročil ogorčenje in žalost vsega našega naroda v Ameriki.

Vemo, da sovražniki ubijajo, obošajo in streljajo vse, kar je dobrega, zdravega in plodnega v našem narodu. Sovražnik in njegovi plačanci pokušajo naš narod obglaviti s tem, da ga spravljajo ob njegovo vodstvo in inteligenco. Naši naj-

BAN HRVASKE GOVORI, KAKO SE JE GOVORILA JUGOSLAVIJA.

(JCO.) — "New York Herald Tribune" v svoji izdaji iz 20. sept. poroča sledeče:

"Ban Hrvatske dr. Ivan Šubasić je večer izjavil v stanovanju v hotelu Ambassador, da hrvatski pokli niso dovolili Nemcem, da bi si prebili pot skozi Jugoslavijo, temveč, da so se hrabro borili proti močnejšim silam napadalca. Dr. Šubasić je prisel v New York pred enim tednom. Dr. Šubasić je prvi član jugoslovanske vlade, ki je videl vojno v mesecu aprila in prišel v Združene države.

"Dejal je, da hrvatski narod trpi skupno s Srbi in da nima kakšne posebne zaštite. Če je v Zagrebu ubit en sam Nemeec — je rekel dr. Ivan Šubasić — ustrele deset ali morda sto Hrvatov.

"Naš narod, jugoslovanski, je na poti nemškemu prodiranju na vzhod in zato hočejo Nemci naš narod osliniti in uničiti naše narodno edinstvo. "Dr. Šubasić se je boril na solunski fronti v svetovni vojni in zavezniki so ga odlikovali. Hrvatska kmetska stranka ga je izbrala za bana in knez namestnik Pavel ga je imenoval."

NOVE SLOVENSKE PESMI

Prejeli smo novo zbirko slovenskih pesmi, ki jo je izdala "Glasbena Matica" v Clevelandu. Zbirka vsebuje 9 večinoma narodnih pesmi za samospelje, dvospelje, s spremljavanjem klavirja; ženske, mešane in moške zbere. Pesmi so zelo inšne in našim zborom to zbirko toplo priporočamo. Cena je \$1.50. (Naročite jo lahko pri: KNJIGARNI SLOVENE NIO PUBLISHING CO., 216 W. 18th St., New York.

DARITVENE POŠILJATVE JE ZOPET MOGOČE POSLATI V GOTOVE DELE SLOVENIJE

American Express Družba nas je obvestila, da je dobila zopet vrzeto za pošiljanje denarja v Ljubljano in tiste kraje, ki so jih zasedli Italijani.

Denar pa je mogoče nakazati samo v AMERIŠKIH DOLARJIH, izplačan pa bo v LIRAH po dnevnem kursu.

Denar pošiljamo le PO KABLJU in ti stroški za zneske do \$25.00 znašajo \$3.00 ZA VSAKO POŠILJATEV. Za večje zneske pa nas je treba še prej vprašati. Zbirali obnovenih razmer sprejemamo pošiljatev samo pod gotovimi pogoji.

Poleg tega mora VSAK pošiljatelj denarja, ki tudi IZPOSREDIŠE POSREDOVANJE na zvezi z zakladniški uradi. Tudi denarje, ki jih števimo bomo poslali vskupinu, ki jih pošiljatev denar, da jo izplačajo. — Za nadaljnja pojasnila se obrnite na: — SLOVENE NIO PUBLISHING CO., 216 West 18th Street, New York, N. Y.

FOR DEFENSE

DEFENSE BOND QUIZ

Vpr. Kako morem doseči največjo ceno za denar, s katerim sem kupil obrambne bonde?

Odg.: Ako vsak bond držite toliko let, kolikor jih je potrebnih do zrelosti. Obrambni bonde serije E narastejo v vrednosti za 33 in 1/3 odstotka, ako jih držite 10 let.

Vpr.: Ali je kaj vladi na tem, ako kupim obrambne znamke na pošti, v banki, hranilnici ali posojilnici, v trgovini ali kje drugje?

Odg.: Ne. Vladi je na tem, da ima kolikor največ ljudi, da pomagajo pri obrambnem programu. Za doseg tega cilja zakladniški urad skuša nuditi bonde in znamke v prodajo na kar največ mestih.

Pripomba: Ako želite kupiti Defense Bonds in Stamps, pojdite na najbližnji poštni urad, na banko, hranilnico ali posojilnico, ali pa pišite na: Treasurer of the United States, Washington, D. C.

ODHOD HRVAT. BANA IN ČLANOV JUGOSLOV. VLADE IZ NEW YORKA.

(JCO.) — Včeraj sta odšla iz New Yorka ban Hrvatske, dr. Ivan Šubasić in njegova soproga. Z istim vlakom so se odpeljali iz New Yorka člani jugoslov. vlade g. Bogoljub Jelić z gospo, dr. Boža Marković z zospo, Frane Šnoj in Sava Kosanović.

Ban Hrvatske in člani jugoslovanske vlade so odpotovali v Montreal v Kanadi.

SMRT ROJAKA NA ZAPADU

Ko vam pošiljam za celo leto naročnino za naš priljubljeni list "Glas Naroda", vam obenem tudi sporočam prežalostno vest, da je kruta smrt posegla v mojo družino dne 10. septembra t. l. ter mi iztrgala mojega ljubelega moža, Mike Kosena. Pokojnik je bil bolan jedva tri tedna, podlegel je raku na pljučih. Pokojnik zapušča poleg mene tudi štiri otroke. Vsem, ki so ga poznali: ga priporočam v blag spomin. Vaša naročnica,

Mrs. M. Kosena,
Anaconda, Mont.

Urad: Trafalgar 4-6962
Stanovanje: Dječja 6-7000

Bivši zdravnik v Zagrebu

ALFRED O. MASSEY

M. D.

namerja otvoriti svoje

ga urada na

325 WEST END AVENUE

pri 75th cesti

NEW YORK CITY

Uradne ure 7-8 ure

in po dogovoru.

Peter Zgaga

STOODSTOTNI ZAOSTANKARJI

Naslov malo čudno zveni, pa je v vseh ozirih upravičen.

Ko sem bil pred leti sprožil besedo "zaostankarji" ter z njo označil narobe, ki ne zadoščajo redno svoji dolžnosti, si nisem niti malo mislil, da jih bo tako zbedla in podžgala.

"Nak, zaostankarji pa že nočem biti!" — "Tukaj imate tri dolarje (ali šest dolarjev), da mi ne boste očitali zaostankarstva!" — "Da te le sram mi," — mi je rekla žena, "zajaj so te začeli zmerjati za zaostankarjem! Da bo mir besed, vam pošljem za nazaj in za naprej!"

Taka poročila še vedno dobiva uprava lista.

Nedavno mi je poslal upravniki seznam naših ljudi, ki list redno dobivajo, obnovitev naročnine jim je pa zadnja brigga.

Berem imena. Skoro vsa so mi znana. Križ božji, saj so ti ljudje vendar voditelji naroda! Ze vsaj izdajajo se za vo-

MNOGOZESTVO PO VOJNI

V prvem zvezku 1. 1790 v Ausbachu izdanega Frankovskega arhiva je citati tale zanimivi spis:

Troje točk, ki jih je ogroženi zbor nemških sklenil 14. februarja 1650 glede nadomestila vsled vojne umrlih ljudi. Sprislo dejstva, da zahtevajo neobhodne potrebe svete rimske države, da se nadomestijo izgube moštva, ki so jih v tridesetletni vojni povzročili meč, bolezen in lakota, in z namenom, da bo poslej vsem svojim sovražnikom, zlasti dednemu sovražniku boljše kos, je okrožni zbor v postev vzel vsa sredstva, ki so jih imeli v zbirnici, in jih razdelil na tri sredstva spoznai za najpreprostejša za doseg označenega namena: 1. Naj bo poslej za dobo desetih let prepovedano, mladeniče in moške izpod 20 let sprejemati v samostane. 2. Naj bo duhovnikom, ki niso redovniki v kanoničnih dovoljenj, da se smejo takoj ožbiti. 3. Naj bo vsakemu moškemu dovoljeno oženiti se z desetimi ženami; vendar pa je moške, tudi raz prižnke, resno opomniti na to, da jim je v takih odnosih tako postopati in skrbeti, da bo vsak posameznik, ki se je opogumil, vseh deset žena, mogel skrbeti za vse svoje zakonske žene, karati pa tudi mogel vsakršna nesposobnost, ljenja med njimi zabraniti."

Pismo se končuje s preprostim, toda globokim modrovanjem o vojni, o trpljenju našega naroda, vstopu Amerike v vojno in sličnih sodobnih problemih.

Nekaj posebnega so pa pisala take in sline vsebine.

— Kako pa to, da že tri dni nisem dobil lista? Sicer mi ni dosti žal, ker prej zveš novice iz angleških časopisov. Vseeno bi ga pa morali redno pošiljati. Včasih roman pregledam, ker sem videl France Ferdinanda, ali kot mu vi pravite "Gospoda iz Konopišta", enkrat na mahavrh.

Ker sem pa lista takorekoč navajen, ga bom vseeno obdržal. Torej prosim malo več pazljivosti in točnosti v bodoče. Upravniki pogleda podpis, in ker je precej mehka duša, kar vztrepeče.

— To je vendar eden naših najuglednejših ljudi, — mu švigajo misli po glavi, — bivši glavni odbornik, trgovec, posestnik, kandidat, vodilna sila, narodov stebel, dobrotnik, čomala milijonar. Sveta nebesa, če se temu zamerimo, bo sel list kaj kmalu po globe.

Pogled v seznam naročnikov ga pa prepriča, da ima opravka s stoodstotnim zaostankarjem.

Vsako leto ga je treba trikrat terjati za naročnino.

Po dolgem obotavljanju jo vseeno pošlje, toda s pripombo, kot da bi jo vrgel v bogatino...

KUHAJSKA KNJIGA: Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo 2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebej v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za tiste, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENE NIO PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

96

"Jaz, cesar, sem prisiljen, da pred temi mnogimi ljudmi razgrinjam zoprnno rodbinsko zadevo, ki bi jo bil moral prav za prav med štirimi očmi v opominjajočo besedo spraviti s sveta." To je bilo tisto, kar je govoril nestupni, strogi, skoraj da jezni obraz Franca Jožefa.

Z nenavadno strogo zvonečim glasom je jel cesar brati izjavo. Izjavil je, da se je čutil dolžnega sklicati to zborovanje in pozvati navzočnega priče slovesne odpovedi, h kateri se bo zavezal nadvojvoda-prestolonaslednik Frano Ferdinand. Po tem kratkem ogovoru so se priklonili vsi navzoči razen prestolonaslednika, ki je nagnil glavo: Cesar je sedel.

Minister vnanjih zadev in cesarske hiše grof Goluchowski je zdaj stopil k stopnicam prestola, se globoko priklonil cesarju in prevzel od državnega notarja odpovedno listino. Z lahkim, toliko da ne porogljivim naklonom prestolonaslednika je Goluchowski poprosil zbor, naj poslušajo besede odpovedi, ki bo s prestolonaslednikovo prisego in njegovim podpisom zadobila veljavo in moč. Poslovno z dozdnevno notranjo brezbriznostjo, je jel minister brati:

"Mi nadvojvoda Frano Ferdinand... Ne da bi poudaril kako besedo, je bral uvod, iz katerega je izhajalo, da je prestolonaslednik "spostujoč navado, ki že od pametneke obstoji v prevladujoči vladarski hiši, in določbe rodbinskih postav, ki nas vežejo," prosil cesarja za dovoljenje, da sklene zakon z grofice Zofije Chotkovo, in da je to dovoljenje dobil. Po skrotovanih stvarkih tega uvoda, sestavljenega v uradnem slogu, je napravil Goluchowski umeten presledek, naslajaje se s pričakujočo tišino. Ko je čez nekaj trenutkov nadaljeval, mu je zvenel glas drugače; močnejše in bolj deklamatorsko. S tem močnim, deklamatorskim glasom je navadno v poslanski zbornici sredi mirnega, dolgačasnega govora nahoma, kakor da bi se bil naveličal suhoparnosti, oznanjal pomembne sklepe. Deklamiral je:

"Preden pa pristopim k sklenitvi zakonske zveze, se čutim dolžnega, da, sklicujoč se na zgoraj omenjene hišne povelje preizkušene vladarske doma, ki njih določbe glede na svojo sedanjo nameravajo ženitev se posebej priznavamo kot veljavne — ugotovimo, da naš zakon z grofice Chotkovo ni enakoroden, temveč morgnatski zakon in da ga je zdaj in zaz vse čase smatrati za takšnega, da torej niti naši gospe soprog niti otrokom, ki jih je z božjim blagoslovom pričakovati iz tega zakona, ne gredo tiste pravice, časti, naslovi, grbi, prednosti itd., ki gredo enakorodnim potomcem in potomcem iz enakorodnih zakonov gospodov nadvojvodov."

Besede "zdaj in za vse čase" je bil Goluchowski očitno poudaril. Nato je njegov glas izgubil deklamatorski poudarek in se vrnil k poslovnim struni, ki jo je bil od kraja ubral, kakor da bi hotel s takšnim branjem naznačiti, da vidi v nalogi seznaniti navzočnega s tem boleznim položajem, zgolj mučno dolžnost. Spet je napravil umetni presledek, ki je trajal toliko časa, da so mnogi izmed poslušalcev mislili, da je izjavo končal. Oči vseh so se uprle v prestolonaslednika.

Tudi Goluchowski, ki se je do tega trenutka spoštljivo obračal proti cesarju, je zdaj pogledal prestolonaslednika.

Frano Ferdinand, ki je poznal besede izjave, je vedel, da najponiževalnejši del še ni prebran. In Frano Ferdinand je vedel, da doživlja Goluchowski v tem trenutku zmagoslavje, po katerem je dolgo hrepenel, in se masčuje za loliškega osla. Ves Dunaj se je takrat snežal, ko je Frano Ferdinand klical oslu, na katerem je bil prijel v Lovling na postajo: "Stoj, Goluchowski! Ti dobiš jesti. Goluchowski! Deset minut počitka, Goluchowski!"

"Masčuj se, kolikor ti duša da," je mislil Frano Ferdinand. "Trobi, poi niktino izjavo, ki so mi jo izsilili, do konca! Tudi zame p ride kdaj dan masčevajina."

Toda Goluchowski, ki je bil z neizrekljivim pogledom izsrekal svoje zmagoslavje do dna, je bil po tej medigri, vredni velikega igralca, spet hladni državnik, ki je gosposko in stvarno izvrševal svojo dolžnost. Spostljivo obrnjen proti cesarju je bral, razločno poudarjaje vsako besedo, toda opuščajaje glumaško deklamiranje, konec izjave.

"Posebej pa se izrečno spoznamo in izjavljamo, da našim otrokom iz zgoraj omenjenega zakona in njihovim potomcem ker ne bodo člani prevzvišene vladarske hiše, pravica do prestolonasledstva v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, in po te nitakem v smislu zakonskih členov 1723 I. in II. tudi v deželah ogrske krone, ne pristoji, in da so izključeni iz prestolonasledstva. S svojo besedo se zavezujemo, da bomo to izjavo, ki smo si njenega pomena in njene važnosti docela v svesti, priznavali kot za vse čase obvezno tako za nas, kakor za našo gospo soprogo in njene potomce in ne bomo nikoli poizkušali te svoje sedanje izjave preklicati, ali ukreniti kaj takega, kar bi merilo na zmanjšanje ali odpravljanje njene obvezne moči."

Goluchowski je končal svoje branje z globokim priklonom cesarju. Nato je stopil knez Mnotenuovo k prestolonasledniku in mu šepnil nekaj, česar ni bilo moči slišati. Frano Ferdinand je priklonil, stopil korak naprej, se globoko priklonil cesarju in šel nato k ozi v razpelom, ki je stala na desni zraven prestola. Kardinal knez nadškof dunajski, se je bil že prej postavil pred to mizo. V trenutku, ko bi se bil moral prikloniti obred prisrge, je nastalo pri vhodnih vratih šušljanje, ki je oha višja dvornika skrajno vznemirilo. Knez-primas ogrski, ki je s tal z nekaterimi drugimi škofi blizu vrat, se je preril osredje, se priklonil cesarju in se postavil zraven kardinala knez nadškof dunajskega. Ogrska gospoda so se muzali. Cesarjev višji dvorniški urad je bil skupno z Goluchowskim določil, da naj zapriše prestolonaslednika dunajski kardinal knez nadškof kot edini zastopnik cerkve.

V Budimpešti so bili pa velikaši, ki so mrzili prestolonaslednika sklenili, da mora mimo dunajskega kardinala tudi najvišji dostojanstvenik Ogrske pomagati pri zaprisegi. Montenuovo, ki so ga tako motili v prazničnem veselju najlepše ure njegovega življenja, je drhtel od jeze a za prerekanje je bilo prepozno. Treba je bilo pustiti kneza-primasa, da stori, kar se je bil namenil storiti.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Ponižanje slovenske žene

Od vseh strahot, ki jih uganjajo nad nesrečnimi slovanskimi manjšinami nacisti in fašisti, me je morda najbolj zadela ona, ki ponižuje naše krepkosto slovansko ženstvo na nizko stopnjo "M. M." kar pomeni Militarische Maedchen" po naše vojaška prostitutka.

Spominjam se iz zadnje svetovne vojne prihoda Prusov na avstrijsko-italijansko fronto. S seboj so imeli mnogo teh "Militarische Maedchen" in ko je moja mati protestirala da bi častniki vlačili te "prostovoljne" prostitutke v njene sohe in postelje, so se ji rezali v obraz in so ponoči privlekli te ženske notri skozi okno.

Z Italijani so imeli Slovenci po Primorskem izkušnje v tem oziru. Pohujšanje, ki ga je kot kuga raznašala povsod, koderkoli se je nastanila, je italijanska armada smatrala za nekaj vsakdanjega takorekoč. Otroke, dekleta, žene in celo živali je moral naš človek prvih par let po okupaciji kar najskrbneje čuvati pred junaško laško armado. In ko so končno nekoliko uredili stvar z importiranjem prostitutk v naše kraje, je bilo pa pohujšanje okrog javnih hiš tako, da so morali duhovniki in drugi vplivni moške protestirati pri oblastih.

Danes pa posebni odbori nacistov nabirajo po podjarmljenih slovanskih deželah nikavna dekleta in žene in jih tirajo s silo v javne hiše, da si na njih telesih pase svojo pchoto soldateska. Edini izhod ali rešitev pred to strašno usodo je — samomor. Tako je hladno pripomnjeno v poročilu, ki so ga prinesli nekateri ameriški listi.

Cinizem, ki se skriva za tem podlim početjem Nemcev, je pač usmerjen tako, da se s takimi popolnoma brezpravnimi

postopani ubije moralo podjarmljenih slovanskih manjšin in zatre vsaka misel na odpor. Pravilo nacistov je, da čim prej pokažejo podjarmljenim manjšinam, da jih smatrajo za suženje v vseh ozirih, tem učinkovitejša bo njihova zmaga in tem gotovejši načrti za bodočo Evropo pod nacistko nadvlado. Pregovor pa pravi, da bogovi udarjajo s slepoto tistega, ki ga hočejo uničiti. In to brezobzirno in nečloveško početje je ena faza v epoti, s katero je danes zamazana nacistka pamet. Sila rodi protisilo, krivica željo po maščevanju in zadoščenju. Slovan, in naš Slovenec se posebej čista nedolžnost in krepkosto deklet in žena. S pesmijo in prozo so naši pisatelji s' avili naše slovensko dekle in našo ženo. Vzlie dejstvu, da smo bili precej pod vplivom nemške kulture, kar je bilo skoraj neizogibno, ker smo pripadali Avstriji, smo pa vseeno ohranili nekakšen poganski nazor, ki daje ženi častno mesto med nami.

Včasih se ne zdi tako, a bistveno in pod vsem tujim vplivom, posedujemo tendenco enakopravnosti napram ženi. Poniževanje te naše vrle slovenske žene bo pokazalo v bodočnosti, da so naciji napravili veliko napako, ko so položili svoje umazane in krvave roke najprej na čehoslovako. potem na poljsko in končno na jugoslovansko in rusko ženo. Me Slovence se zavedamo, da smo del one žene, ki so si jo drznili pahniti v nečastno in v srčotno ponižanje; me se zavedamo, da me tukaj v Ameriki lahko veliko storimo v prid naših nesrečnih sester onstran morja. Zrtev res ne bomo mogle rešiti iz nacističkih krempljev, a skrebele bomo, da bodo te najžalostnejše žrtve maščevane na način, kakršnega ni zmožen narod, ki hlepi po podjarmljenju drugih, ampak le rod, ki si je sredi navalov tujega gospostva skozi dolga stoletja ohranil krepkosto in počtenost zdravega naroda. Po prestani krizi in težkih, težkih dneh, se bo dvignila slovenska žena in bo dela za resnično osvobodjenje sebe in svojega rodu in me tukaj ji pojdemo na roko z iskrenim sodelovanjem in s sestrsko ljubeznijo. Strašno so nam oskrnili naš ženski rod in naša naloga je, da stopimo na plan in delujemo, kot posameznice, kot skupine in kot slovenske žene sploh, da se iztrebi s sveta za vedno kuga, ki preti uničiti cele narode in to predvsem slovanske narode.

Ali si morete misliti in predočiti naša prisrčna slovenska in druga dekleta slovanskega izvora v bestialnih rokah nizkega sovražnika brez tega, da bi v vas zavrela kri in se zbudil z vsilo narodni ponos in človeška dostojanstvenost? Ali si morete predočiti neizmerno žalost mater naših brhkih deklet in mladih žena, ko so primorane gledati, kako odvajajo njih najdražje v ponižanje in končno uničenje? O, da, prišel bo dan, ko bomo vprašali nemški narod in nemško ženstvo, kje so bili vsi skupaj, ko je njihova nesramna soldateska morila, skrunila in poniževala našo pošteno, pridno in lepo slovansko ženo! Na to prašanje, slovenske žene in dekleta, se moramo pripraviti. Vsi združeni sovražniki Slovanstva, naj doznajo, da so si zagotovili končni poraz, ko so nam oskrnili najdražje, kar poseduje slednji narod: ženo, mater in vzgojiteljico naroda. Ruske žene in ruski narod prisega maščevanje za vse okrutnosti, izvršene nad njihovimi nedolžnimi ženami in otroci. In v tej veliki in težki uri naj se sliši tudi naš glas protesta, naš klic po zadoščenju, naša pobuda vsem, ki trpe in se bore proti tiranstvu,

ki nima meje. Vesoljni svet, ki se je izkazal, da nima moči brzdati nasilja, ki cinično prestopa vse mednarodne postave, naj bi slišal skupen protest slovanske žene, združene v celoto in zahtevajoče, da v bodoče ne sme noben narod več položiti prostastke in kriminalne roke na ženo in na deco zavojevanih dežel. Če to stori, bo napaden po vseh. Nič več apizarstva, nič več kompliciranih medsebojnih protestov in pogodb, ki ne pomenijo končno nič, ampak trda in z dejanji podprta postava, katero bo porinila v roke moškemu svetu žena Slovanka. Za ta cilj delujmo, Slovenke, in naš donos k miru in pravičnejšemu redu bo velik.

Primorska Slovenka.

STVARNIK VEDNO NA DELU.

Veda prihaja počasi do spoznanja, da stara pesimistična teorija o neprestanem uničevanju v vesemiru ni resnična. Po dosedanjem pojmovanju je vesemir na koncu svojega razvoja in je samo še možno, da ugasne vsaka zvezda in da počne vsako gibanje. Prav nasprotnega mnenja pa je dr. Robert Milikan, ki je nedavno na zborovanju učenjakov v Ameriki predaval o napredku in spoznavanju vesemirja. Dr. Milikan je profesor kaifornijskega tehnološkega inštituta in je znana svetovna avtoriteta svetovnega imena. Prof. Milikan dopušča, da se atomi v notranjosti zvezd medsebojno uničujejo na ta način, da negativni atom povleče svojega pozitivnega druga v skupno smrt. Izjavil pa je, da je vedno več dokazov za to, da se v oddaljenosti milijonov in milijonov kilometrov od vseh zvezd še vedno tvorijo novi atomi. V prostoru med zvezdami je presek vodika, ki vstvarja iz sebe težje in navadnejše vrstine. Moč, ki jo izžarevajo zvezde, stalno dopnjuje te zaloge vodika in to z isto hitrostjo, s kakršno se iz vodika tvorijo nove vrstine. S tem bi bilo dokazano, da delovanje Stvarnika ni bilo omejeno samo po prvih kratkih sedem svetopisemskih dni, marveč trajajo vstvarjanje sveta do današnjih dni neprekinjeno. Dr. Milikanove trditve bodo sicer

Spisi Josip Jurčiča

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovanskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojine. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Ovet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojmi se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grade. — Pona-rejeni bankovci.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov...\$10

POSAMEZNI ZVEZKI \$1.50

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. CO.

"GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

gotovo prišle na indekse vseh mogočih ver, kar jim pa ne bo škodovalo, dokler jih kasnejša raziskovanja ne ovržejo.

GERMENJE TOPOV IN ŽIVALI.

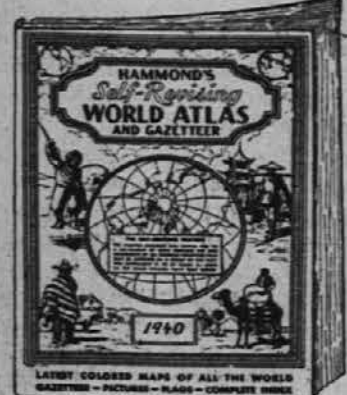
Delovanje vojne na živali je opisal neki list na temelju opazovanja že iz leta 1871 za časa bombardiranja Pariza. Ko so trdnjavske baterije bombardirale dan in noč, so letali golobje in vrabci visoko gor po zraku, kokoši so bežale z dvorišča ter se poskrila v najtemnejše kote, mačke so begale semintje, skratka vse živali so bile skrajno nemirne. Ali po preteku kakih treh dni je na-

stopilo med živalmi zopet mirno življenje, golobje so sedeli na strehah, vrabci so leteli kakor navadno okoli, kokoši so se kregale po dvorišču, mačke so se solčile in mijavkale. Pokazalo se je, da živali se kmalu privadi tudi grozotam vojne. List pravi, da kakor se živali lahko privadi mestnemu bučnemu prometu, tako se privadijo lahko tudi topovskemu gumenju, pa če traja tudi noč in dan.

Defense Savings Bond je mogoče registrirati na ime otrok, kakor tudi odraslenih. Kupite Defense Bonds in Stamps!

IMATE ZE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih dneh je vsakemu čitatelju dnevnih vestí potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/4 x 14 1/4 inčev
42 velikih strani;
82 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in svetovnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma o-snaženih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid naše celice svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MEJE
NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKSKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 35 centov
Pošljite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida. Vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide s novimi mejami vojaških držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Poučni spisi

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERICLO. Sestavil dr. F. J. Kern. Vezan. Cena \$2.00

BODOČI DRŽAVLJANI naj naredo knjižice — "How to become a Citizen of the United States".

V tej knjižici so vse pojavitla in zakoni za naseljenjence. Cena 35c

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trja ves. Cena \$1.50

Zelo koristna knjižica za vsakega živinoorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

GOVEDOREJA. Spisal M. Lavgart. 148 strani. 8 slikar. Cena \$1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 strani. Cena 50c

MLEKARSTVO. Spisal Anton Perc. 8 slikar. 168 strani. Knjižica za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena 50c

NAJVEČJI SPISOVNIK. — 150 strani. Cena 50c

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BESEDI. Opisal Fran Erjavec. 224 strani. Broš. Cena 25c

OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez... Knjižica namenjena v prvi vrsti na stavbo, umetno in strojno knjižničarstvo, ter solivarnstvo. Cena \$1.—

EDRAVILNA ZEMLIŠČA. 62 strani. Cena 25c

ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAL. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena vsakega ves. Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših sfrh. Cena 50c

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str... Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Knjižno toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti s glavnimi črami sodobne filozofije. Cena 50c

SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. Sestavil Dr. F. Bradac. — 625 strani. Cena \$1.50

UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lankmayer. 163 strani. Cena \$1.—

VELIKI SLOVENSKI SPISOVNIK. Sestavil H. Podkrajšek. — 437 strani. Cena \$1.—

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street
New York, N. Y.